

Υπόμνημα της Εθνικής
Ομοσπονδίας Τυφλών και του
Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών
προς τον Πρωθυπουργό της
Χώρας κο Κυριάκο Μητσοτάκη
ενόψει της 3ης του Δεκέμβρη,
Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με
Αναπηρία – Μέρος 3ο

Δεκ 3, 2024 | [ΕΟΤ](#), [Σημαντικά Έγγραφα ΕΟΤ](#)

Υπόμνημα της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και
του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών προς τον
Πρωθυπουργό της Χώρας κο Κυριάκο Μητσοτάκη
ενόψει της 3ης του Δεκέμβρη, Παγκόσμιας Ημέρας
Ατόμων με Αναπηρία – Μέρος 3ο

Θέματα Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και
Αθλητισμού:

1) Η εκπαίδευση οφείλει να είναι ενιαία για
όλες τις κατηγορίες μαθητών, ως εκ
τούτου να είναι συμπεριληπτική και να αφορά
εξίσου τον κοινό μαθητικό πληθυσμό, καθώς και
τις επιμέρους ομάδες, όπως μαθητές με κάποιας
μορφής φυσική, πνευματική ή ψυχική αναπηρία,
αλλοδαπούς, Ρομά κλπ. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται
να αλλάξει εκ βάθρων ο οδηγός σπουδών των

τμημάτων Νηπιαγωγών και των Παιδαγωγικών τμημάτων, ώστε όλοι οι νηπιαγωγοί και οι δάσκαλοι, καθώς και οι καθηγητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις ιδιαίτερες μαθησιακές δυσκολίες του κάθε μαθητή, να ενημερώνουν προς τούτο τους γονείς και να διαφοροποιούν τη διδασκαλία τους ανάλογα με τις μαθησιακές ιδιαιτερότητες του κάθε μαθητή της τάξης τους. Επομένως, οφείλουμε να στραφούμε σε μια όλο και περισσότερο συμπεριληπτική εκπαίδευση, μειώνοντας παράλληλα τη λεγόμενη «ειδική» εκπαίδευση.

2) Ειδικά για τα άτομα με αναπηρία από 0 έως 4 ετών τμήμα της υποχρεωτικότητας της εκπαίδευσης είναι η πρώτη παρέμβαση που εξασφαλίζεται από την Πολιτεία μέσω των αντίστοιχων ανά αναπηρία δομών, στελεχωμένων με το αναγκαίο προς τούτο Ε.Ε.Π. και σε συνεργασία με τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων.

3) Έως ότου επιτευχθεί το προφίλ του νηπιαγωγού, δασκάλου και καθηγητή που θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις ατομικές ανάγκες του κάθε μαθητή του, επιβάλλεται να χορηγείται παράλληλη στήριξη, πάντα για το σύνολο του εκπαιδευτικού ωραρίου, από την πρώτη μέχρι την τελευταία ημέρα της σχολικής χρονιάς, στην προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση και να παρέχεται από εκπαιδευτικό

Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ή πτυχιούχο παιδαγωγικής με μεταπτυχιακό στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Η παράλληλη στήριξη υποχρεωτικά να περιλαμβάνει και το πρόγραμμα του ολοήμερου σχολείου, όπου υπάρχει. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση η παράλληλη στήριξη να παρέχεται κατ' επιλογή μετά από πρόταση του ΚΕΔΑΣΥ και σύμφωνη γνώμη του μαθητή, ο οποίος είναι σε θέση να γνωρίζει πλέον ο ίδιος τα μαθήματα στα οποία χρειάζεται στήριξη. Δε θα πρέπει να υπάρχει περιορισμός εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης ανά σχολείο, δεδομένου ότι αυτός εξαρτάται αποκλειστικά από τον αριθμό των φοιτούντων μαθητών. Οι μαθητές που φοιτούν σε σχολεία της γενικής εκπαίδευσης ή σε Τμήματα Ένταξης, στους οποίους έχει χορηγηθεί παράλληλη στήριξη, να μπορούν να υποστηρίζονται και με την παρουσία Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού, εφόσον αυτό απαιτείται.

Επίσης επιβάλλεται η άμεση τροποποίηση των αποφάσεων και των εγκυκλίων που απαιτούνται, ώστε σε περίπτωση που τοποθετείται μεν δάσκαλος ή καθηγητής παράλληλης στήριξης στην αρχή της σχολικής χρονιάς αλλά στη συνέχεια προκύπτει πρόβλημα παροχής των υπηρεσιών του λόγω μόνιμου ή προσωρινού προβλήματος κλπ. ο μαθητής/η μαθήτρια να μη στερείται του δικαιώματος της παράλληλης στήριξης και να

γίνεται άμεση τοποθέτηση νέου/νέας καθηγητή/καθηγήτριας.

4) Καθ'όσο διάστημα υφίσταται ο διαχωρισμός σε γενική και ειδική εκπαίδευση, επιβάλλεται η δημιουργία στο Υπουργείο Παιδείας ειδικής γραμματείας για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία, με ειδικές διευθύνσεις ανάλογα με τη βαθμίδα της εκπαίδευσης, πρῶιμη, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια, καθώς και η δημιουργία στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) Διεύθυνσης Ειδικής Εκπαίδευσης.

5) Όσον αφορά στο πολλαπλό βιβλίο επειδή δεν είναι δυνατόν να εκτυπωθούν όλα τα βιβλία επιλογής για κάθε μάθημα επιβάλλεται για τα πρώτα δυο έτη εφαρμογής του μέτρου ο εκπαιδευτικός που έχει τυφλό μαθητή να διδάξει το ήδη διδασκόμενο σύγγραμμά σε κάθε μάθημα. Εντωμεταξύ το Ι.Ε.Π. θα επιλέξει δύο βιβλία από τη λίστα για κάθε μάθημα ώστε να υπάρξει ο απαιτούμενος χρόνος να εκτυπωθούν στην γραφή Braille από το Κ.Ε.Α.Τ. και ο εκπαιδευτικός που θα έχει στην τάξη του τυφλό μαθητή θα επιλέξει υποχρεωτικά ένα από τα δυο αυτά συγγράμματα.

6) Έγκαιρη χορήγηση στους μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και στους σπουδαστές και φοιτητές τυφλούς ή με μειωμένη όραση, του απαραίτητου εξοπλισμού για την υποβοήθηση

τους στις σπουδές, στον οποίο θα συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά, από την πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου τουλάχιστον, γραφομηχανή Braille, laptop με το αντίστοιχο λογισμικό και μπάρα Braille, εκτυπωτής Braille και λογισμικό Duxbury απαραίτητο για την μετατροπή και εκτύπωση βιβλίων από την γραφή των βλεπόντων στο σύστημα Braille, μεγεθυντικούς φακούς για την υποβοήθηση ατόμων με χαμηλή όραση φορητούς ή επιτραπέζιους, και μεγεθυντές οθόνης κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης (CCTV) σε περίπτωση μαθητών με χαμηλή όραση, συσκευές PIAF για το σχεδιασμό ανάγλυφων παραστάσεων σε μικροκαψουλικό χαρτί, κυβαριθμικό αριθμητικό κιτ (Cubarithm arithmetic kit) που βοηθάει στην εκμάθηση μαθηματικών διατάξεων, γεωμετρικό τάπητα που βοηθάει στην χάραξη και εκμάθηση γεωμετρικών σχημάτων καθώς και ειδικούς διαβήτες.

Επιθυμούμε να επισημάνουμε το τεράστιο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι τυφλοί ή με μειωμένη όραση μαθητές, οι οποίοι αιτούμενοι τον προβλεπόμενο από τον Νόμο και από τη γνωμοδότηση από το αρμόδιο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. τεχνικό εξοπλισμό λαμβάνουν αυτόν τέσσερα ή πέντε έτη μετά την αίτηση, δεδομένου ότι οι σχετικοί διαγωνισμοί από το Υπουργείο προκηρύσσονται αφότου συγκεντρωθεί ικανός αριθμός αιτήσεων. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η άμεση

παράδοση του επιβαλλόμενου τεχνικού εξοπλισμού προτείνουμε το Υπουργείο να προβαίνει σε προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού το οποίο να υπάρχει σε στοκ έτσι ώστε να μπορεί να αποδοθεί άμεσα μόλις κατατεθεί η σχετική αίτηση του Διευθυντού του σχολείου. Επίσης, πρέπει να προβλεφθεί η προμήθεια δύο γραφομηχανών σε κάθε μαθητή εκ των οποίων η μία θα παραμένει στο σχολείο, όπως γίνεται σήμερα, και η άλλη θα παραχωρείται στο μαθητή στο σπίτι ώστε να μπορεί να εξασκηθεί αρχικά για την εκμάθηση της γραφής Braille και κατόπιν να γράφει τις επιβαλλόμενες εργασίες στο σπίτι. Σε αντίθετη περίπτωση, οι γονείς έρχονται σε απόγνωση διότι πρέπει να καταβάλλουν 1.000€ για την αγορά γραφομηχανής, κόστος το οποίο είναι εξαιρετικά επιβαρυντικό για τα βαλάντια των περισσότερων γονέων σήμερα.

7) Σε κάθε περίπτωση, αρμόδιο για τη μεταφορά των τυφλών μαθητών στα σχολεία, είτε αυτά είναι ΣΜΕΕ, είτε Γενικής Εκπαίδευσης, είναι το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο χρηματοδοτεί εξ ολοκλήρου την αγορά και συντήρηση των οχημάτων, καθώς και τη μισθοδοσία των οδηγών και των συνοδών, είτε αυτά υπάγονται στην Περιφέρεια, είτε στις ΣΜΕΕ.

8) Η εκμάθηση της γραφής Braille να είναι υποχρεωτική για όλους τους μαθητές

με τύφλωση, καθώς και για όσους έχουν πρόβλημα όρασης, το οποίο ιατρικώς οδηγεί εν δυνάμει σε τύφλωση.

9) Για όσο διάστημα υφίστανται ειδικά σχολεία, προκειμένου να καταλάβει κάποιος τη θέση Διευθυντή σε σχολείο τυφλών, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η καλή γνώση εκ μέρους του του συστήματος γραφής και ανάγνωσης τυφλών Braille, ενώ οι ήδη υπηρετούντες εκπαιδευτικοί σε σχολεία τυφλών να υποχρεούνται να αποκτήσουν τη σχετική πιστοποίηση εντός έτους.

10) Η υποστήριξη των μαθητών με τύφλωση ή με χαμηλή όραση από μέλος Ε.Ε.Π. του κλάδου ΠΕ31 (Εκπαιδευτή Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης) να είναι υποχρεωτική.

11) Πλήρης αναμόρφωση του θεσμού των ΚΕΔΑΣΥ με σωστή στελέχωση και ενίσχυση εκτός των άλλων και με την ειδικότητα του κλάδου ΠΕ31 (Εκπαιδευτή Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης) για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.

12) Σε περίπτωση που ο μαθητής με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι σε κατάλληλη ηλικία, να κατοχυρώνεται το δικαίωμα γνώμης του ενώπιων των επιστημονικών ομάδων του ΚΕΔΑΣΥ. Κι αυτό

αφού σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 7 της σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ορίζεται ότι «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά με αναπηρίες έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν τις απόψεις τους ελεύθερα, σχετικά με όλα τα θέματα που έχουν επιπτώσεις σε αυτά και ότι στις απόψεις τους δίδεται η οφειλόμενη βαρύτητα, σύμφωνα με την ηλικία και την ωριμότητά τους, σε ίση βάση με τα υπόλοιπα παιδιά και ότι τους παρέχεται βοήθεια σε σχέση με την αναπηρία τους και κατάλληλη για την ηλικία τους, ώστε να υλοποιήσουν αυτό το δικαίωμα».

13) Αναφορικά με την ένταξη των τυφλών και μειωμένη όραση εκπαιδευτικών στους πίνακες της ειδικής αγωγής, αυτή τη στιγμή ο νόμος προβλέπει την ένταξη σε αυτούς χωρίς σεμινάριο εξειδίκευσης ή αντίστοιχο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στους γονείς παιδιών με αναπηρία και στα παιδιά γονέων με αναπηρία. Το γεγονός αυτό είναι παράδοξο και αναχρονιστικό, καθώς ο ίδιος ο εκπαιδευτικός που βιώνει την αναπηρία στην όραση οφείλει να κατέχει σεμινάριο ή μεταπτυχιακό ειδικής αγωγής, ενώ ο γονέας ή το τέκνο του που βιώνει την αναπηρία μέσω αυτού δεν έχει τέτοια υποχρέωση. Σε αυτό το σημείο οφείλουμε να σημειώσουμε πως μέχρι το 2015 οι εκπαιδευτικοί με αναπηρία έμπαιναν στους πίνακες χωρίς άλλο προαπαιτούμενο. Έτσι ζητάμε

την άρση αυτής της αδικίας και την ίση αντιμετώπιση των ίδιων τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση με εκείνη των γονέων και των παιδιών τους.

14) Ζητάμε την άμεση έκδοση διορθωτικής εγκυκλίου επί των εγκυκλίων με ΑΔΑ:Ε0ΥΧ46ΝΚΠΔ-ΨΛΡ και ΑΔΑ: 9Η4Χ46ΝΚΠΔ-ΥΛΣ που εκδόθηκαν βάσει του ν. 5128/2024.

Ειδικότερα με το άρ. 18 του προαναφερθέντος νόμου δικαιώνεται ένα χρόνο και δίκαιο αίτημα των τυφλών εκπαιδευτικών με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, οι οποίοι εξισώνονται ως προς τη δυνατότητα μετάθεσης με τις ειδικές κατηγορίες του άρ. 13 του π.δ. 50/1996 (Α' 45). Η δυνατότητα επιλογής τόπου υπηρετήσης από τους τυφλούς ή με μειωμένη όραση εκπαιδευτικούς με το ως άνω ποσοστό αναπηρίας είναι πολύ σημαντική διότι οι εκπαιδευτικοί της κατηγορίας αυτής έχουν να αντιμετωπίσουν εκτός από τις συνήθεις αντιξοότητες που αντιμετωπίζει κάθε νεοδιόριστος (ανεύρεση στέγης κλπ.) και το ανυπέρβλητο εμπόδιο της προσβασιμότητας στο δομημένο περιβάλλον.

Είναι γνωστό ότι το τυφλό άτομο προκειμένου να προσαρμοστεί ομαλά στο νέο τόπο εργασίας, κατοικίας, σπουδών κλπ. επιβάλλεται να γίνει δέκτης ειδικής προς τούτο εκπαίδευσης από Εκπαιδευτή Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης.

Επισημαίνεται ότι οι Εκπαιδευτές Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης αριθμούν μόλις εννέα (9) άτομα, εξυπηρετούν Αττική, Θεσσαλονίκη, Πάτρα και Καβάλα και προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι ενδιαφερόμενοι αναμένουν σε τεράστιες λίστες αναμονής. Ως εκ τούτου είναι αδήριτη ανάγκη η προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού για τη διενέργεια σεμιναρίου από το οποίο θα προέλθει ικανός αριθμός νέων Εκπαιδευτών Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης.

Τούτων δοθέντων και έχοντας υπόψη του ο νομοθέτης τις προειρημένες δυσκολίες ψήφισε το αρ. 18 του ν. 5128/2024. Ωστόσο οι εγκύκλιοι με ΑΔΑ: Ε0ΥΧ46ΝΚΠΔ-ΨΛΡ και ΑΔΑ: 9Η4Χ46ΝΚΠΔ-ΥΛΣ, οι οποίες εκδόθηκαν με βάση τον ως άνω νόμο, περιπλέκουν τα μάλα και ως μη όφειλαν τη ρύθμιση των μεταθέσεων των εκπαιδευτικών με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω. Δημιουργούν, ως προς τη δυνατότητα μετάθεσης, πολλές κατηγορίες τυφλών εκπαιδευτικών και την αδικία αυτή σας καλούμε άμεσα να εξαλείψετε με την έκδοση σχετικής διορθωτικής εγκυκλίου.

15) Σχετικά με τη δυνατότητα των τυφλών να εισάγονται και να παρακολουθούν όλα τα δημόσια Σ.Α.Ε.Κ. οποιασδήποτε κατεύθυνσης, όπως ηχοληψίας, μουσικής

παραγωγής κ.λπ., επειδή κατά καιρούς έχουν παρατηρηθεί αναίτιοι και αντισυνταγματικοί αποκλεισμοί, τονίζουμε ότι με δεδομένη τη συνταγματική διάταξη του άρθρου 21 παρ. 6 περί προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και την απρόσκοπτη δυνατότητα εισόδου τους στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, η ένταξη των τυφλών στα ως άνω Ι.Ε.Κ. επιβάλλεται να είναι ανεμπόδιστη και με εξασφάλιση όλων των αναγκαίων εκπαιδευτικών μέσων για την πλήρη παρακολούθησή τους.

16) Επιβάλλεται να ανοιχτούν νέες ειδικότητες για την επαγγελματική αποκατάσταση των τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση, οι οποίες θα υπαχθούν με τη σειρά τους σε προστατευτικές διατάξεις νόμου που θα αντικαταστήσει τον Ν.2643/1998 και θα αφορά αποκλειστικά την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με αναπηρία, όπως απομαγνητοφωνητές πρακτικών αστικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, περιφερειακών και δημοτικών συμβουλίων κ.α., ψηλαφίστριες μαστού κ.λπ. με τη στήριξη και αναβάθμιση των ήδη υπαρχόντων Σ.Α.Ε.Κ. καθώς και τη δημιουργία νέων.

17) Η εκπαίδευση των τυφλών μαθητών πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, καθώς και επαγγελματική (Ι.Ε.Κ.), είναι πάντα δημόσια και απαγορεύεται οποιαδήποτε ιδιωτική δραστηριότητα στην κατεύθυνση αυτή, προς

αποφυγή εκμετάλλευσης της ιδιαίτερης αυτής ομάδας μαθητών και σπουδαστών.

18) Η διάρκεια του χρόνου εξέτασης στις προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και στις εισαγωγικές εξετάσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όσο αυτές υφίστανται, καθώς και εντός των Α.Ε.Ι. να προσαυξάνεται κατά 50% για τους τυφλούς μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές. Επίσης, τον τρόπο εξέτασης σε γραφή Braille ή με τη χρήση Η/Υ ή προφορικά, θα πρέπει να τον επιλέγει ο τυφλός μαθητής, σπουδαστής ή φοιτητής, ο οποίος γνωρίζει καλύτερα από τον καθένα τις δυνατότητές του, ώστε να έχει την καλύτερη δυνατή επίδοση.

19) Με υπουργική απόφαση που θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης του ΙΕΠ θα καθοριστούν οι όροι και οι προϋποθέσεις με τις οποίες θα διενεργούνται οι προφορικές εξετάσεις στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

20) Απαιτείται η δημιουργία μονάδων προσβασιμότητας φοιτητών με αναπηρία στα Α.Ε.Ι. της χώρας υποχρεωτικά, τα οποία θα αναλαμβάνουν τη στήριξη του φοιτητή από την εγγραφή μέχρι την αποφοίτησή του σε όλους τους τομείς, φυσική και ηλεκτρονική προσβασιμότητα, παροχή συγγραμμάτων, επικοινωνία με τους

καθηγητές, εφοδιασμό των διανεμόμενων σημειώσεων σε προσβάσιμη μορφή κ.λπ.

21) Πρόβλεψη για φυσική και ψηφιακή προσβασιμότητα των τυφλών και με χαμηλή όραση φοιτητών και σπουδαστών στους χώρους διδασκαλίας, στις βιβλιοθήκες και στις ιστοσελίδες των Α.Ε.Ι.

22) Σχετικά με τις μετεγγραφές, πρόβλεψη για την περίπτωση των φοιτητών με μειωμένη όραση οι οποίοι, ενώ εισήχθησαν μέσω εισαγωγικών εξετάσεων σε σχολές Α.Ε.Ι, βάσει πιστοποίησης της αναπηρίας από αρμόδιο ΚΕΠΑ, απέκτησαν αναπηρία στην όραση κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους. Οι ως άνω να μετεγγράφονται χωρίς άλλα κριτήρια στο κοντινότερο του τόπου κατοικίας τους σχετικό Α.Ε.Ι.

23) Ένταξη στα τμήματα ψυχολογίας των Α.Ε.Ι. της χώρας υποχρεωτικών μαθημάτων για την ψυχολογία των ατόμων με αναπηρία και δημιουργία μεταπτυχιακού τμήματος με το ως άνω αντικείμενο με σκοπό την περαιτέρω εξειδίκευση.

24) Αναμόρφωση του συνόλου του οδηγού σπουδών στα τμήματα των Παιδαγωγικών Σχολών και των Σχολών Προσχολικής Αγωγής ώστε να εκπαιδεύονται στην αναγνώριση μαθησιακών δυσκολιών όσο το δυνατόν πιο έγκαιρα στους μαθητές και στον

τρόπο διδασκαλίας μαθητών με αναπηρία, μέσα στα πλαίσια ενός σχολείου για όλους.

25) Ουσιαστική πρόβλεψη με τη δημιουργία μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών για την εξειδίκευση πτυχιούχων στην ειδικότητα ΠΕ 31 Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης και πρόβλεψη πρόσληψης εκπαιδευτικών της κατηγορίας αυτής από το Υπουργείο Παιδείας για τη στήριξη των τυφλών μαθητών και φοιτητών, από την πρώιμη παρέμβαση μέχρι την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

26) Πρόβλεψη για μειωμένα δίδακτρα στους τυφλούς φοιτητές και φοιτητές με μειωμένη όραση στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, καθώς και πρόβλεψη αυξημένου ορίου εισοδήματος για τη λήψη τυχόν υποτροφίας, δεδομένου ότι κατά την εκπόνηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών χρήζουν της βοήθειας τρίτου προσώπου, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για ερευνητικό έργο.

27) Έκδοση Υπουργικής Απόφασης με την οποία να ορίζεται ότι η διδασκαλία της γραφής Braille διεξάγεται αποκλειστικά από το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, από την Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών, τα σωματεία μέλη της και τα παραρτήματά τους, καθώς από και το Φάρο Τυφλών της Ελλάδος, τόσο για λόγους εμπειρίας και τεχνογνωσίας, όσο

και για εξοικείωση των εκπαιδευομένων με την εν λόγω αναπηρία και να απαγορεύεται η διεξαγωγή σεμιναρίων από ιδιωτικούς φορείς και ιδιώτες.

Επίσης με πρωτοβουλία του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.) περαιώθηκε το έργο της επιτροπής για την εκπόνηση νέου εγχειριδίου διδασκαλίας του κώδικα της γραφής Braille, το οποίο έχει εμπλουτιστεί με νέες ενότητες, πλην του λογοτεχνικού Braille το οποίο διδασκόταν μέχρι τώρα, όπως ΜΕΡΟΣ Α: ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ: πληροφορίες για την οπτική αναπηρία ως ιατρικό φαινόμενο, το νομικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο της εκπαίδευσης των ατόμων με οπτική αναπηρία στην Ελλάδα, οι προαπαιτούμενες οπτικές δεξιότητες για την κατάκτηση της ανάγνωσης του κώδικα Braille, η διδασκαλία του συστήματος γραφής και ανάγνωσης Braille σε μαθητές με οπτική αναπηρία, η αξιοποίηση των υποστηρικτικών τεχνολογιών στην εκπαίδευση των μαθητών με οπτική αναπηρία, κινητικότητα και προσανατολισμός, καλές πρακτικές προσέγγισης και συνοδείας ατόμου με οπτική αναπηρία, σκύλοι οδηγοί και άτομα με οπτική αναπηρία, ΜΕΡΟΣ Β: Ο ΚΩΔΙΚΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ BRAILLE: η ιστορία του, ο λογοτεχνικός κώδικας, συμβολογραφία Braille ξένων γλωσσών, ο

κώδικας Nemeth για μαθηματικά και επιστημονικά σύμβολα. Η διδασκαλία των ενδιαφερομένων θα πλαισιωθεί και από δύο βίντεο τα οποία θα συνοδεύουν το εγχειρίδιο και στα οποία θα γίνεται επίδειξη καλών πρακτικών προσέγγισης και συνοδείας ατόμου με οπτική αναπηρία, καθώς επίσης και της σωστής χρήσης και λειτουργίας των τεχνικών βοηθημάτων. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η παρεχόμενη γνώση θα είναι ολιστική και πλήρης καλύπτοντας όλες τις ανάγκες επιμόρφωσης κάθε επιστήμονα που καλείται να εργαστεί ως εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης ή σε τάξη ένταξης κλπ. Ως εκ τούτου θεωρούμε δίκαιο όσοι παρακολουθούν το ως άνω σεμινάριο να μοριοδοτούνται με ικανό αριθμό μορίων δεδομένου ότι θα λαμβάνουν μια ολοκληρωμένη εξειδίκευση.

28) Δημιουργία αθλητικών κέντρων για τυφλούς με γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5, αίθουσα για γκόλμπολ (ειδικό παραολυμπιακό άθλημα για τυφλούς), πισίνα, χώρους για στίβο κλπ., καθώς και πρόβλεψη πρόσβασης στα λοιπά αθλητικά κέντρα για τους αθλητές και αθλούμενους με αναπηρία.

Θέματα Υπουργείου Υγείας:

- 1) Κρίνουμε επιβεβλημένη την απαλλαγή με νομοθετική ρύθμιση των τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση από τη συμμετοχή στα φάρμακα.
- 2) Αιτούμαστε την επίλυση όλων των προβλημάτων προσβασιμότητας που αντιμετωπίζουν τα άτομα με μειωμένη όραση στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους των νοσοκομείων και όλων των μονάδων και υπηρεσιών υγείας που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ., με τη δημιουργία οδηγών όδευσης, την τοποθέτηση ειδικών επιδαπέδιων λωρίδων προειδοποίησης για την ύπαρξη κλιμακοστασίου, την τοποθέτηση πινακίδων Braille και μεγενθυμένων γραμμάτων έξω από τις πόρτες ιατρείων, υπηρεσιών, διευθύνσεων και δωματίων νοσηλείας και με τον εξοπλισμό των ανελκυστήρων με ηχητική αναγγελία ορόφων και τοποθέτηση ενδείξεων Braille στα πλήκτρα.
- 3) Επιβάλλεται να κατοχυρωθεί νομοθετικά η υποχρεωτική αναγραφή σε μορφή Braille και σε μεγέθυνση, της ονομασίας και της ημερομηνίας λήξης σε όλα τα σκευάσματα των φαρμάκων, συνταγογραφούμενων και μη.
- 4) Επιβάλλεται η παροχή στους τυφλούς δωρεάν από τον ΕΟΠΥΥ ομιλούντων τεχνικών βοηθημάτων που έχουν σχέση με την υγεία πχ μετρητής σακχάρου, λευκό μπαστούνι, πιεσόμετρο, θερμόμετρο, οξύμετρο κ.λπ. και

χρηματοδότηση της έρευνας για την ενσωμάτωση σε αυτά της ελληνικής γλώσσας.

5) Κρίνουμε αναγκαία την ίδρυση γραφείου υποδοχής και εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία, ιδίως των προσερχόμενων χωρίς καθόλου συνοδό ή με συνοδό που αδυνατεί λόγω ηλικίας, γλώσσας, αναπηρίας κ.λπ. να τον εξυπηρετήσει ουσιαστικά, σε κάθε δημόσιο νοσοκομείο και σε οποιαδήποτε άλλη μονάδα υπάγεται στο Ε.Σ.Υ.

6) Κρίνουμε απαραίτητη την έγκριση εξόδων για συνοδό τυφλού στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, εφόσον εγκριθεί η μετάβασή του για νοσηλεία εκεί. Σε περίπτωση που η μετάβαση γίνεται προκειμένου τυφλός γονιός να συνοδεύσει το ανήλικο παιδί του, να προβλέπονται έξοδα επιπλέον συνοδού.

7) Θεωρούμε επιβεβλημένη την έγκριση της φροντίδας από αποκλειστική νοσοκόμα καθ' όλη τη διάρκεια της νοσηλείας στις περιπτώσεις που τα ταμεία εγκρίνουν ως αναγκαία την ως άνω περίθαλψη.

8) Επιβάλλεται η δωρεάν χορήγηση οπτικών προθέσεων, γυαλιών όρασης, κ.λπ. στους τυφλούς και τα άτομα με μειωμένη όραση, μετά από έγκριση του θεράποντος ιατρού ή της αρμόδιας επιτροπής, με δικαίωμα αντικατάστασής τους κάθε πέντε χρόνια ή και νωρίτερα αν κριθεί

απαραίτητο, χωρίς συμμετοχή και κατ' έτος αντικατάσταση στα παιδιά έως 18 ετών.

9) Κρίνεται επιβεβλημένη η δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική περίθαλψη για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση που είναι ανασφάλιστοι.

10) Θεωρούμε ότι επιβάλλεται όχι μόνο να μην κλείσει καμία Μονάδα Εντατικής Θεραπείας λόγω έλλειψης προσωπικού, αλλά απεναντίας να γίνουν άμεσα προσλήψεις για την εύρυθμη λειτουργία τους, και να δημιουργηθούν όσες νέες είναι απαραίτητες για την προστασία της ζωής και της υγείας των πασχόντων και την πρόληψη αναπηριών που πιθανόν θα δημιουργηθούν λόγω της έλλειψής τους, ιδιαίτερη μέριμνα δε πρέπει να ληφθεί για τις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας Νεογνών και τη λειτουργία των θερμοκοιτίδων, η υποστελέχωση και η κακή λειτουργία των οποίων ευθύνεται για την πρόκληση βαριών αναπηριών, όπως η τύφλωση κλπ.. Επιβάλλεται το Δημόσιο Σύστημα Υγείας να παραμείνει δημόσιο σε όλες τις εκφάνσεις του και να εξακολουθήσει να είναι το στήριγμα των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, των συνταξιούχων και των χρονίως πασχόντων. Αποφασιστική ενίσχυση του δημόσιου συστήματος υγείας με μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, μονιμοποίηση όλων των συμβασιούχων, καμία απόλυση, γενναίο εκσυγχρονισμό του βιοϊατρικού

και γενικότερα του εξοπλισμού τους καθώς και να ανοίξουν τμήματα και νοσοκομεία που έχουν κλείσει.

11) Επιβάλλεται η προμήθεια των ιατροτεχνολογικών προϊόντων, θεραπευτικών τεχνικών βοηθημάτων για άτομα με αναπηρία, και διαγνωστικών-θεραπευτικών συσκευών, να γίνεται με κριτήριο όχι την πιο συμφέρουσα οικονομική προσφορά, αλλά την ποιότητα της παρεχόμενης ιατρικής υπηρεσίας και του θεραπευτικού οφέλους.

Στη συνέχεια σας παραθέτουμε αιτήματα προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προκειμένου να συνηγορήσετε και να νομοθετήσετε θετικά υπέρ αυτών:

1) Να αποζημιώνεται πλήρως η γενετική ταυτοποίηση με σκοπό την τεχνικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή σε άτομα με αποδεδειγμένη κληρονομική πάθηση των οφθαλμών.

Θα πρέπει να διευκρινίζεται με σαφήνεια με ποιον τρόπο το άτομο με αναπηρία 80% και άνω θα απαλλάσσεται από τη συμμετοχή στις παρακλινικές εξετάσεις, π.χ. με την επίδειξη του πιστοποιητικού ποσοστού αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ ή ακόμα καλύτερα, με την ενσωμάτωση του ποσοστού ΚΕΠΑ στον αριθμό μητρώου του ασφαλισμένου, προς αποφυγή προβλημάτων.

Επίσης, δεν θεωρούμε σκόπιμο να ζητηθεί η πλήρης απαλλαγή των ατόμων με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, δεδομένου ότι η διάταξη συμπεριλαμβάνεται στον ΕΟΠΥΥ για πρώτη φορά και επιβάλλεται να επέλθει η σχετική ωρίμανση του αιτήματος.

2) Προτείνεται η συμμετοχή των ατόμων με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω, καθώς και των ατόμων που είναι προστατευόμενα και έμμεσα ασφαλισμένα εξαιτίας αυτών, στα φάρμακα να είναι μηδενική.

3) Προτείνεται άτομα τα οποία για ιατρικούς λόγους κάνουν θεραπεία ή χρειάζεται να παίρνουν μη συνταγογραφούμενα πολυβιταμινούχα σκευάσματα για τη διατήρηση ή βελτίωση της κατάστασης των οφθαλμών, τα οποία έχουν ποσοστό αναπηρίας όρασης από 67% και άνω, να λαμβάνουν το τίμημα προσκομίζοντας σχετικό παραπεμπτικό γιατρού και απόδειξη φαρμακείου από τον ΕΟΠΥΥ.

4) Να αποζημιώνονται αισθητικές επεμβάσεις των οφθαλμών μετά από ατυχήματα κατά τα οποία καταστρέφονται οι βολβοί των οφθαλμών ή λόγω εξόρυξης αυτών εξαιτίας παθήσεων, όπως το γλαύκωμα κ.λπ.

5) Προτείνεται οι τυφλοί με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω να δικαιούνται αποκλειστική νοσοκόμα καθ' όλο το 24ωρο και καθ' όλη τη διάρκεια της νοσηλείας, ιδίως όταν ο/η

σύζυγος είναι επίσης άτομο με αναπηρία 80% και άνω ή σε περίπτωση που ο τυφλός είναι άγαμος, εάν ένας εκ των γονέων με τους οποίους συνοικεί έχει το αυτό ποσοστό αναπηρίας.

6) Η προγραμματισμένη νοσηλεία σε ιδιωτικά θεραπευτήρια ή σε ιδιωτικές πτέρυγες κρατικών νοσοκομείων του εξωτερικού (μη αποδοχή ευρωπαϊκού εντύπου), εγκρίνεται μόνο στην περίπτωση που το περιστατικό χρήζει άμεσης και επείγουσας αντιμετώπισης και τυχόν καθυστέρηση εγκυμονεί κίνδυνο για τη ζωή ή την υγεία του ασθενούς ή εφόσον ο θεράπων ιατρός εργάζεται αποκλειστικά στην πτέρυγα αυτή, παρακολουθεί το άτομο με αναπηρία στην όραση επί ικανό χρονικό διάστημα και μάλιστα μετά από έγκριση του ΕΟΠΥΥ και υπό τις προϋποθέσεις προσκόμισης των δικαιολογητικών.

7) Επιβάλλεται να γίνει ειδική μνεία για το καθεστώς της νοσηλείας των ασθενών στη Μεγάλη Βρετανία κατά την παρούσα μετά Brexit εποχή.

8) Στην περίπτωση που το άτομο με αναπηρία στην όραση παρακολουθείται ήδη σε νοσηλευτικό ίδρυμα της Μεγάλης Βρετανίας και η κατάσταση της υγείας του είναι τέτοια, ώστε μετά βεβαιότητας θα απαιτηθούν και νέες νοσηλείες εκεί, να συνεχίσουν να χορηγούνται τα έξοδα νοσηλείας, μετάβασης και διατροφής.

9) Σε περίπτωση που γίνεται μετάβαση στο εξωτερικό για παιδί με αναπηρία στην όραση έως 18 ετών και εφόσον ο συνοδός/γονέας είναι άτομο με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, να καλύπτονται έξοδα μετάβασης και διατροφής συνοδού αυτών.

10) Για τις γυναίκες με αναπηρία με 80% και άνω οι οποίες γεννούν είτε σε δημόσιο είτε σε ιδιωτικό νοσοκομείο, να χορηγείται εφάπαξ επίδομα τοκετού, είτε είναι άνεργες, είτε εργαζόμενες, είτε συνταξιούχοι.

11) Σε περίπτωση που ο δικαιούχος λουτροθεραπείας – αεροθεραπείας είναι άτομο με αναπηρία στην όραση από 80% και άνω, να δικαιούται ίση με αυτόν αποζημίωση και για συνοδό.

12) Προτείνεται οι τυφλοί οι οποίοι απαιτείται, κατόπιν υπόδειξης του θεράποντος ιατρού, να υπόκεινται σε καθημερινές μετρήσεις σακχάρου, να προμηθεύονται δωρεάν ομιλούσες συσκευές σακχάρου με τις αντίστοιχες ταινίες 30% περισσότερες από τις χορηγούμενες στους λοιπούς διαβητικούς, ανεξαρτήτως εάν η συγκεκριμένη ομιλούσα συσκευή προβλέπεται στις χορηγούμενες στους δικαιούχους του ΕΟΠΥΥ.

13) Προτείνεται η παροχή από τον ΕΟΠΥΥ τεχνητών οφθαλμικών προθέσεων με μηδενική συμμετοχή. Οι φέροντες αυτές να δικαιούνται μια

φορά τον χρόνο καθαρισμό και αλλαγή μεμβράνης και κάθε 5 έτη αλλαγή ολόκληρης της πρόθεσης. Σε περίπτωση παιδιών 0-18 ετών οι οφθαλμικές προθέσεις να αντικαθίστανται κάθε φορά που κρίνεται απαραίτητο από τον θεράποντα ιατρό. Στους ασφαλισμένους να χορηγούνται για την αποκατάσταση της οπτικής τους οξύτητας ένα ζεύγος γυαλιών κάθε 2 χρόνια ή φακοί επαφής κάθε 1 χρόνο, τα οποία δύνανται να αντικατασταθούν στον χρόνο που αναφέρεται ανωτέρω, εκτός εάν ο θεράπων ιατρός ατόμου με ποσοστό αναπηρίας όρασης 67% και άνω προκρίνει αντικατάσταση σε βραχύτερο χρονικό διάστημα. Σε περίπτωση αποζημίωσης των δικαιούχων, ο ΕΟΠΥΥ να καταβάλλει για κάθε ζεύγος γυαλιών το ποσό των 150 ευρώ, εκτός εάν ο δικαιούχος είναι άτομο με αναπηρία στην όραση από 67% και άνω και για τη βελτίωση της όρασής του, τόσο ως προς την οπτική οξύτητα, όσο και ως προς τα πεδία, απαιτούνται ειδικοί φακοί, οπότε η αποζημίωση να ανέρχεται στα 500 ευρώ. Τα άτομα με αναπηρία στην όραση με πιστοποιημένη την αναπηρία τους από τα ΚΕ.Π.Α. και με ποσοστό 80% και άνω (χαμηλή όραση – τυφλότητα), να δικαιούνται την παροχή τεχνικών οπτικών βοηθημάτων/συσκευών και ηλεκτρονικών συσκευών ή προγραμμάτων ή συστημάτων, που αξιοποιούνται ως θεραπευτικά μέσα για την αποκατάσταση της οπτικής τους οξύτητας και της

βελτίωσης του οπτικού τους πεδίου, συμβάλλοντας στην αξιοποίηση της υπολειπόμενης διαθέσιμης όρασης. Για τους δικαιούχους με αναπηρία στην όραση από 67% και άνω να χορηγούνται ειδικοί επιτραπέζιοι ή φορητοί μεγεθυντικοί φακοί ή άλλα ειδικά βοηθήματα (όπως CCTV) τουλάχιστον μέχρι το ποσό των 1.000 ή 2.000 ευρώ αντίστοιχα, εάν αυτό απαιτείται λόγω της εργασίας ή της μαθητικής ή φοιτητικής ιδιότητας του δικαιούχου. Οι εν λόγω παροχές προτείνεται να κατηγοριοποιούνται στους δικαιούχους ως ακολούθως:

Άτομα με αναπηρία στην όραση με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω

A) Σε παιδιά και μαθητές έως 18 ετών παροχή ειδών με μηδενική συμμετοχή έως αξίας 600 ευρώ ανά δύο έτη.

B) Σε σπουδαστές και φοιτητές παροχή ειδών με μηδενική συμμετοχή έως αξίας 1000 ευρώ ανά δύο έτη.

Γ) Η παροχή ομιλούντων ιατρικών τεχνικών βοηθημάτων ή συσκευών (ομιλούντα θερμόμετρα, πιεσόμετρα, μετρητές σακχάρου, οξύμετρα κλπ.)

με μηδενική συμμετοχή έως αξίας 200 ευρώ ανά δύο έτη ανεξαρτήτου ηλικίας.

Δ) Σε εργαζόμενους παροχή ειδών με μηδενική συμμετοχή έως αξίας 500 ευρώ ανά δύο έτη.

Ε) Σε συνταξιούχους, παροχή ειδών με μηδενική συμμετοχή έως αξίας 500 ευρώ ανά δύο έτη.

ΣΤ) Άτομα με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω να δικαιούνται δωρεάν τρία λευκά μπαστούνια κατ' έτος.

Η παροχή των τεχνικών, οπτικών βοηθημάτων/συσκευών και ηλεκτρονικών συσκευών ή προγραμμάτων ή συστημάτων, που αξιοποιούνται ως θεραπευτικά μέσα, να επιλέγονται από κατάλογο των ειδών αυτών που διαμορφώνεται και συμπληρώνεται ανά τρία έτη ύστερα από εισήγηση των επιστημονικών φορέων των οφθαλμιάτρων και των οπτικών οπτομετρών, καθώς και από εκπρόσωπο της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και, όταν πρόκειται για μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές και από εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, όπου αποφαίνεται σχετικά το Α.Υ.Σ. και προωθεί προς έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ.

14) Προτείνεται η επαναφορά της ενότητας «ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΥΨΗΛΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ» που υπήρχε στο σχετικό άρθρο στον προηγούμενο κανονισμό παροχών του ΕΟΠΥΥ με την προσθήκη της ακόλουθης παραγράφου:

Οι τυφλοί και τα άτομα με μειωμένη όραση με πιστοποιημένη την αναπηρία τους από τα ΚΕ.Π.Α. και με ποσοστό αναπηρίας στην όραση 80% και άνω, να δικαιούνται την παροχή οπτικών βοηθημάτων/συσκευών και ηλεκτρονικών συσκευών ή προγραμμάτων ή συστημάτων, που αξιοποιούνται ως θεραπευτικά μέσα για την αποκατάσταση της οπτικής τους οξύτητας και της βελτίωσης του οπτικού τους πεδίου, συμβάλλοντας στην αξιοποίηση της υπολειπόμενης διαθέσιμης όρασης, που έχουν αξία (αγορά με Φ.Π.Α.) άνω των 1000 ευρώ για μία συσκευή ανά τριετία, ως ακολούθως:
Άτομα με αναπηρία στην όραση με ποσοστό 80% και άνω με συμμετοχή 10% για ενήλικες άνω των 18 εφόσον είναι εργαζόμενοι ή συνταξιούχοι, και μηδενική συμμετοχή για παιδιά και εφήβους έως 18 ετών.

Σε περίπτωση δικαιούχου με ποσοστό αναπηρίας στην όραση 80% και άνω, να χορηγείται επίσης αποζημίωση μετάβασης και συνοδού.

Κάθε δικαίωμα για τη λήψη παροχών από τον ΕΟΠΠΥ παραγράφεται μετά την παρέλευση έξι μηνών όταν ο δικαιούχος είναι άτομο με αναπηρία στην όραση 80% και άνω.

15) Σε περίπτωση που το ιατροπαιδαγωγικό κέντρο εγκρίνει στο τυφλό άτομο φυσικοθεραπείες – εργοθεραπείες – λογοθεραπείες ή επισκέψεις σε ψυχολόγο ή παιδοψυχίατρο να δικαιολογούνται τουλάχιστον 2 συνεδρίες ανά εβδομάδα.